

Mødet den 19. Januar 1933.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Leonhard Hansen, Vald. Pedersen og J. Perregaard.

1. (J. Nr. 606—1932). Skrivelse fra Købstadforeningen angaaende Suppleringsvalg til Repræsentantskabet for Kreditforeningen af Kommuner i Danmark.

Bestyrelsen foreslaar at vælge Borgmester, Sagfører Niels Jensen, Varde.

Borgmesteren oplyste, at Byraadet raader over 2 Stemmer, og man kunde vel godt stemme paa den Kandidat, som Bestyrelsen foreslog.

Tiltraadtes.

2. (J. Nr. 455—1932). Andragende fra Tømrermester Max Pedersen og Tømrermester N. Gravesen om Ændring af Salgsvilkaarene i deres Købekontrakter af Marts Maaned 1932 angaaende Byggegrunde i Karréen mellem Stadionallé og Wærumsgade.

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse kan ikke anbefale, at Andragendet imødekommes.

Kunde ikke bevilges.

3. (J. Nr. 633—1932). Andragende fra Martin J. Hestbeck om Autorisation som Elektroinstallatør. Anbefalet af Belysningsudvalget. Bevilgedes.

- 4 (J. Nr. 11²—1932). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om Salg af en Byggekarré ved Silkeborg Landevej til Forpagter A. Vilh. Petersen.

Fra Køberen forelaa følgende Skrivelse:

»Underlegnede Forpagter A. Vilh. Petersen, Kragelund Teglværk, erklærer mig herved indforstaaet med at akceptere den mig forelagte Købekontrakt om en Karré ved Silkeborg Landevej paa Betingelse af, at der til denne føjes Kommunegaranti for en Minimumskurs af de fremkomne Laan i Karréen paa 90 % for 4½ % Kreditforeningsobligationer og 85 % for 5 % Hypotekforeningsobligationer, dog ikke udover 10 % af de paagældende Laans Paa-lydende. Udkastet vedlægges.«

Fra Udvalget forelaa følgende Erklæring:

»Under Hensyn til vedlagte Købekontrakts-udkast forelægger man Sagen til Byraadets Afgørelse, idet man bemærker, at Bebyggelsen efter de foreliggende Planer er godkendt af Amdtsraadet.«

B o r g m e s t e r e n meddelte, at der var ført mange Forhandlinger om denne Sag, idet han var en af de første, som begyndte at røre paa sig for at faa noget Byggeri i Gang. Han havde udset sig denne Grund, og det var Meningen at bygge smaa Lejligheder med Centralvarme, men kun een Trappe og derfor ret billigt. Da man solgte en hel Karré paa Frederiksbjerg, gik man med til de her opstillede Betingelser, og da her ogsaa var Tale om en Karré med 72 Lejligheder, kunde man vanskeligt nægte ham det samme. Køberen havde ikke krævet mere end 26 Terminer for Afdragene, medens man i andre Tilfælde var gaaet med til 36 Terminer, og selv

om han fik Afdragsfrihed i 5 Aar, vilde det indvindes ved den hurtigere Betaling, Taleren vilde anbefale Forslaget; Prisen var gennemsnitlig 18 Kr. pr. m², og for Tiden laa Kreditforeningsobligationer omkring 90 og Hypotekforeningsobligationer paa ca. 82, saa hvis det holdt sig, blev der ikke Tale om ret stort et Tilskud.

R a s m u s R a s m u s s e n kunde tiltræde Forslaget; men ellers burde det vist snart være forbi med at sælge Grunde paa disse Betingelser, for nu kunde der bygges saa billigt som aldrig før siden Krigen, idet alle Materialer var gaaet langt ned i Pris. De, som byggede nu, fik en meget stor Fordel i Sammenligning med dem, der havde bygget i den dyre Tid.

H. J. B a d e n gjorde opmærksom paa, at man for Tiden havde 195 Familier boende i Husvildeafdelinger og 355 Familier i Lysthuse; de maatte nærmest betragtes som Husvilde, saa der var Trang nok for smaa Lejligheder. Desuden havde der fundet nogen Indskrænkning Sted, idet der mange Steder boede to Familier sammen i en 3-Værelses Lejlighed, medens de tidligere hver havde haft en 2-Værelses Lejlighed. Nu skulde Barakkerne ved Vesterbro rømmes, og Boligsituationen kunde hurtigt blive truende, hvis man ikke stimulerede Byggeriet.

R a s m u s R a s m u s s e n indrømmede, at de Folk, som bor i Lysthuse og lignende, nok kunde trænge til en bedre Lejlighed, men de Lejligheder, som byggedes paa Frederiksbjerg, kunde de slet ikke betale, og hvis Kommunen skulde betale deres Husleje gennem Fattigvæsen eller Hjælpekasse, blev det en dyr Omgang at sætte Byggeri i Gang. Taleren havde før peget paa det ønskelige i at faa bygget en Del ganske

billige Lejligheder, men det syntes ikke at have Ørenlyd, alt skulde være flot, og Taleren var heller ikke overbevist om, at disse Lejligheder ved Silkeborgvej blev særlig billige.

B o r g m e s t e r e n svarede, at naar man gik med til at give Skattelettelse og 5 Aars Afdragsfrihed for Grundene ved Stadionallé, var det for at skaffe Arbejde, og saa længe Bygmestrene i Byen mente, det kunde betale sig at bygge store Lejligheder, kunde man jo ikke have noget derimod. Men her var der Tale om smaa Lejligheder, og det var Meningen, at Lejen skulde ligge om ved 550 Kr. Angaaende at yde Tilskud var der ikke taget nogen Beslutning udover 1. Januar, men dette Projekt var der arbejdet med længe før Nytaar, og det samme gjaldt Boligforeningen, hvorfor man burde behandle disse ligesom de tidligere.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 650—1932). **Andragende fra Købmand A. Carsted om Frigivelse af et stillet Depositum.**

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Erklæring:

»Under Henvisning til den af Ansøgeren udstedte og paa Ejendommen tinglæste Deklaration, der vedlægges, kan Udvalget anbefale, at Andragendet imødekommes.«

B o r g m e s t e r e n oplyste, at han for nogle Aar siden fik Tilladelse til at ombygge Baghuset paa hans Ejendom imod, at han efter en bestemt Tid lod Forhuset ombygge og rykke ind. Til Sikkerhed herfor stillede han et Depositum paa 11000 Kr. i Kreditforeningsobligationer, men nu var Tiderne jo meget ugunstige, og da man vel næppe vilde tvinge ham til at bygge nu eller gøre sig betalt i Obligationerne, anbefalede Ud-

valget al frigive hans Obligationer, hvorimod man fastholdt Deklarationen paa Ejendommen.

J. Chr. Møller gik ud fra, at han ikke maa belaste Ejendommen med større Laan end de nuværende.

Borgmesteren lovede at undersøge dette Forhold.

Indstillingen vedtoges.

6. Andragende om Fritagelse for Hundeafgift fra følgende:

- a. (J. Nr. 18²⁰—1932). Marie Hansen, Chr. Winthersvej 24.
- b. (J. Nr. 18²¹—1932). Niels Rasmussen, Hospitalsgade 12.
- c. (J. Nr. 18²²—1932). A. Møller, Guldsmedgade 8.
- d. (J. Nr. 18²³—1932). Nielsine Jensen, Klostergade 58.
- e. (J. Nr. 18²⁴—1932). Fru E. Kronvold, Grønland 50.

Politimesteren har intet herimod at erindre.

Borgmesteren bemærkede, at man maa-
ske til næste Aar skulde se lidt nærmere paa
disse Andragender, men foreløbig kunde man vel
bevilge disse.

Bevilgedes.

**7. (J. Nr. 12⁴⁹—1932). Indstilling angaaende Til-
deling af Aldersrente.**

Indstillingen vedtoges.

**8. (J. Nr. 275—1932). Forslag om Antagelse af en
Arkitekt til den ny Skole i nordre Bydel.**

Borgmesteren bemærkede, at naar der
var valgt Arkitekt, maatte han sammen med
Stadsingeniøren se nærmere paa Pladsforholdene,
derunder ogsaa Sportspladsen. Af saadanne fand-
tes der et Par Nord for Byen, og det var næppe

nødvendigt at have en Sportsplads til hver Skole; de maatte kunne være fælles for flere.

K. M o u s t e n oplyste, at Skoleudvalget nærmest var stemt for, at der ikke afholdes nogen Konkurrence, men at der træffes en Ordning med en enkelt Arkitekt. Udvalget havde peget paa 4, nemlig Frimodt Clausen, A. Mogensen, Møller og Puck, og af dem var der i Flertalsgruppen mest Stemning for Mogensen. Hvis Byraadet kunde tiltræde, at Udvalget forhandler med en enkelt Arkitekt, kunde man nok komme noget ned med Honoraret, og der vilde saa blive udarbejdet Tegninger og Overslag til Byraadet.

J. C h r. M ø l l e r gjorde opmærksom paa, at Arkitekt Mogensen for Tiden havde Folkebiblioteket, og man burde ikke give en enkelt Mand altfor meget. Taleren vilde foreslaa, at der udskrives en Konkurrence blandt Aarhus Arkitekter, det var det retfærdigste. Hvilke Kvalifikationer Mogensen havde m. H. t. at bygge en Skole, vidste Taleren ikke, men der var mange dygtige Arkitekter i Aarhus, og de burde have Lov til at prøve deres Evner.

K. M o u s t e n henviste til den nylig afholdte Landskonkurrence angaaende Sygehuset. Naar en saadan Konkurrence var afholdt, maatte man altid bagefter sige, hvorledes det skal være, idet ingen af Projekterne kunde bruges. Ogsaa ved Folkebiblioteket maatte Projektet laves om et Par Gange. Taleren saa helst, at man valgte en af de fire, som Udvalget havde peget paa, og Mogensen vilde sikkert blive en god Mand.

J. C h r. M ø l l e r syntes, at Folkebiblioteket var saa stort et Arbejde, at det vilde være urigtigt ogsaa at give Skolen til Mogensen. Der var sikkert mange andre, der var lige saa gode, og som

maaske ikke havde haft noget Arbejde i lang Tid. Taleren vilde meget gerne, at man udskriver en Konkurrence, og hvis man ikke vil gaa med dertil, at Udvalget da tager Sagen tilbage og kommer med et bestemt Forslag, som der kan tages Stilling til.

R a s m u s R a s m u s s e n vilde støtte Fabrikant Møllers Forslag om en Konkurrence blandt Byens Arkitekter. Ved Universitetet og Sygehuset havde man Landskonkurrence, og de fleste af Byens Arkitekter holdt sig tilbage, men naar det blev indenfor Byens Folk, vilde nok de fleste deltage. Mogensen var en dygtig ung Mand, men der var ogsaa andre dygtige Folk, og ved en Konkurrence kom jo flere Forslag frem.

K. M o u s t e n pegede paa, at en Konkurrence ikke var gratis. Man kunde næppe sætte Præmierne til mindre end 6000 Kr., saa skulde der skrives Betingelser og foretages Bedømmelse, saa det vilde blive en Udgift paa ca. 10000 Kr. Dernæst skulde der en Frist paa 3 Maaneder, og det vilde forsinke Sagen meget.

H o l g e r E r i k s e n mente, at man fik kun Vrøvl af at lave en Konkurrence. Som Regel kunde det Projekt, der fik 1. Præmie, ikke bruges, og der maatte da laves et helt nyt Projekt. Derfor var det meningsløst at ulejlige Arkitekterne med at give Tilbud, og tillige vilde det forsinke Planen i flere Maaneder. Man kunde sagtens faa en Arkitekt, der byggede ligesom vore Bedsteforældre, men man maatte snart til at bygge paa en Maade, som vor egen Generation ønsker. Mogensen var en nogenlunde moderne Arkitekt.

J. C h r. M ø l l e r indrømmede, at der ved nogle Konkurrencer havde været Vanskeligheder, men det behøvede ikke at være Tiltæddet, og i

Almindelighed fik man det smukkeste frem, naar der var flere derom.

J. R. Fanger gjorde opmærksom paa, at 1. Præmie som Regel ikke blev udbetalt, idet Manden gerne fik Arbejdet. Ved en Konkurrence fik man aldrig et Projekt, som var helt færdigt, men man fik mange gode Ideer, der kunde sammenarbejdes af den Arkitekt, som blev valgt, og det kostede ikke noget særskilt. Det behøvede heller ikke at vare 3 Maaneder, naar det blev en indenbys Konkurrence, og naar man tog en saadan, kunde ingen kritisere bagefter.

Rasmus Rasmussen mente heller ikke, at Udgiften behøvede at blive saa stor, da det næppe var nødvendigt at sætte Præmierne saa højt. Ved en Konkurrence angaaende Ombygning af Arbejdersparekassen gav man to Arkitekter 600 Kr. hver og fik to udmærkede Forslag frem.

J. P. N. Siig vilde ogsaa anbefale at lade Byens Arkitekter konkurrere; dette Hensyn burde tages til dem, og det behøvede ikke af den Grund at tage særlig lang Tid. Taleren troede nok, at Arkitekt Mogensen var en dygtig Mand, men nu havde han Folkebiblioteket, og hans Navn stod vist ogsaa under Forpagter Petersens Byggeprojekt ved Ceres, saa for Øjeblikket havde han tilstrækkeligt Arbejde; men han kunde selvfølgelig deltage i Konkurrencen som de øvrige. Angaaende at der skal bygges moderne, saa var det en Smagssag, og ingen vidste, hvor længe den nu herskende Smag vilde holde sig, men ved en Konkurrence fik man noget frem af alt og kunde vælge det bedste. At betale 10000 Kr. for en Konkurrence var næppe nødvendigt.

K. Moustén antog ikke, det kunde gøres ret meget billigere, hvis alle skulde være med, og

der var maaske heller ikke noget at sige til at ofre dette Beløb; men det værste var, at Arbejdet blev meget forsinket, og dernæst fik man næppe et Projekt, der kunde anvendes, uden at det først skulde laves om. Man kunde naturligvis godt tage Sagen tilbage, men der forelaa jo en bestemt Indstilling om at vælge mellem 4 foreslaaede.

H o l s t - K n u d s e n gjorde opmærksom paa, at man i Forvejen havde Prospekter liggende for saadanne Konkurrencer, og Statsarkitekten var fuldstændig inde i, hvordan det skal gaa, saa det behøvede ikke at tage mere Tid end 1—1½ Maa-ned, naar det kun blev Byens egne Arkitekter. Denne Sag burde ikke afgøres efter politiske Linier, og naar Mindretallet vilde samarbejde med Flertallet om Sagen, burde det ikke afvises. Man skulde gerne have det bedst mulige, og hvis Mogenssen lavede det bedste Projekt, fik han ogsaa Arbejdet, men det vilde vise sig ved en Kon-kurrence.

V a l d. K l o s t e r var ogsaa principiel Til-hænger af fri Konkurrence, dels af Hensyn til at faa mange gode Ideer frem, og dels af Hensyn til Byens Arkitekter. Men hvis det ikke kunde gennemføres, var det i hvert Fald forkert at give Arbejdet til en Mand, som i Forvejen havde et meget stort Arbejde for Byen. Taleren kendte ikke Arkitekt Mogenssen, men vidste, at flere af Byens Arkitekter havde bygget meget smukke og gode Bygninger.

S t e c h e r C h r i s t e n s e n syntes ogsaa, man burde tage Hensyn til, at Mogenssen var en ung Mand, der ikke var indarbejdet i Byen ligesom mange af de andre. Man maatte ikke altid forbigaa Ungdommen.

B o r g m e s t e r e n gik ud fra, at Sagen vilde blive udsat og gaa tilbage til Udvalget.

H o l g e r E r i k s e n vilde saa gerne rette en Forespørgsel til Fabrikant Møller, hvis Sagen udsættes, at han saa ikke benytter sin Ret til næste Gang at kræve den udsat, for saa vilde det blot blive et Forsøg paa at sabotere Sagen.

J. C h r. M ø l l e r svarede, at Hr. Eriksen gjorde alt, hvad han kunde, for at gøre Sagen politisk. Taleren plejede ikke at kræve en Sag udsat, naar et Udvalg havde taget den tilbage efter Henstilling, og agtede heller ikke at gøre det her, for saa vidt der forelaa et bestemt Forslag fra Skoleudvalget.

A n n a P e t e r s e n havde som Medlem af Skoleudvalget været med til at indstille de 4 Arkitekter, idet man vist var enige om, at de var gode nok hver for sig. Nu var der foreslaaet at afholde Konkurrence, og flere Arkitekter havde henvendt sig til Taleren om at faa Lov til at være med, saa det var lidt pinligt. Taleren vilde derfor ogsaa foreslaa at tage Sagen tilbage og tale nærmere om dette Forhold og forsøge at blive enige om, hvilken Fremgangsmaade man skal vælge.

B o r g m e s t e r e n indrømmede, at der for Øjeblikket var mange Arkitekter, som ikke havde noget at bestille, og ved at udskrive en Konkurrence slap man jo for den Kritik, der ellers vilde komme. Paa den anden Side havde man som Regel ikke synderligt ud af Konkurrencer, men nu kunde Udvalget jo overveje Sagen.

Sagen gik tilbage til Skoleudvalget.
